

УДК 339.9:656.71

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.213.487-492>**Зайцев І.С.**Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка**Zaitsev Ivan**Educational and Scientific Institute of International Relations
of Taras Shevchenko National University of Kyiv<https://orcid.org/0009-0000-9844-3536>

РИНОК БІЗНЕС-АВІАЦІЙНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН

У статті досліджено сучасні тенденції та перспективи розвитку ринку бізнес-авіаційних послуг в умовах глобальних економічних трансформацій і динамічних змін на світовому ринку авіаперевезень. Визначено основні детермінанти, що впливають на функціонування та розвиток послуг бізнес-авіації, серед яких особливе значення мають цифровізація авіаційних сервісів, автоматизація управлінських процесів, трансформація структури споживчого попиту, економічна нестабільність, геополітичні ризики та наслідки пандемічних криз для транспортної логістики.

У дослідженні акцентовано увагу на значенні інноваційних рішень, екологічних стандартів та цифрових технологій у забезпеченні конкурентоспроможності бізнес-авіаційних послуг. Встановлено, що впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних систем, технологій штучного інтелекту, автоматизованих систем бронювання та управління польотами сприяє підвищенню якості сервісу, оптимізації логістичних процесів і формуванню нових моделей ведення бізнесу в авіаційній галузі.

Зроблено висновок, що бізнес-авіація є важливим елементом міжнародної логістичної системи та одним із факторів підвищення мобільності бізнесу і розвитку міжнародного співробітництва. Результати дослідження створюють підґрунтя для формування стратегій розвитку індустрії бізнес авіації, а також для розроблення науково-практичних рекомендацій, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності авіаційного сектору України в умовах післявоєнного відновлення та структурної трансформації національної економіки.

Ключові слова: бізнес-авіація, авіаційні послуги, ринок авіаперевезень, глобальні економічні зміни, конкурентоспроможність, цифровізація, інновації, міжнародний транспортний ринок, авіаційна логістика.

THE BUSINESS AVIATION SERVICES MARKET UNDER CONDITIONS OF GLOBAL ECONOMIC CHANGES

The article examines contemporary trends and development prospects of the business aviation services market against the backdrop of global economic transformations and dynamic shifts in the global air transportation market. It identifies the key determinants influencing the operation and development of business aviation services, among which particular significance is attributed to the digitalization of aviation services, the automation of management processes, transformations in the structure of consumer demand, economic instability, geopolitical risks, and the consequences of pandemic crises on transport logistics.

The current state of the business aviation market is analyzed, and the key trends of its development are outlined, notably the rising demand for individualized aviation services, the expanding role of digital platforms in the interaction between operators and clients, as well as the active implementation of innovative technologies aimed at cost optimization and efficiency enhancement in aviation operations. The study considers the specific features of business aviation operators' adaptation to new economic conditions, which are taking shape under the influence of global economic challenges and shifts in the international regulatory environment.

The research emphasizes the importance of innovative solutions, environmental standards, and digital technologies in ensuring the competitiveness of business aviation services. It establishes that the deployment of modern information and communication systems, artificial intelligence technologies, and automated booking and flight management systems contributes to improving service quality, optimizing logistical processes, and shaping new business models within the aviation sector. Separately, the role of infrastructural modernization and investment support in ensuring the sustainable development of the business aviation market is analyzed.

It is substantiated that the effective development of business aviation under conditions of economic change requires

ISSN друкованої версії: 2224-6282

ISSN електронної версії: 2224-6290

© Зайцев І.С., 2026

a comprehensive approach that combines investment support, modernization of aviation infrastructure, the development of digital technologies, and the introduction of modern management mechanisms.

It is concluded that business aviation serves as a vital element of the international logistical system, a major factor in enhancing business mobility, and a driver for the development of international cooperation. The research findings can be used to develop the strategies for the aviation industry and design scientific and practical recommendations aimed to enhance the competitiveness of Ukraine's aviation sector during its post-war recovery and structural economic transformation.

Keywords: *business aviation, aviation services, air transportation market, global economic changes, competitiveness, digitalization, innovations, international transport market, aviation logistics.*

JEL classification: *L93, R41, O32, Q55.*

Постановка проблеми. Поняття «бізнес-авіація» характеризується багатогранністю та охоплює широкий комплекс авіаційних послуг і видів діяльності, пов'язаних із забезпеченням ділової мобільності і перевезення специфічних товарів. Слід зазначити, що у науковій літературі відсутнє єдине універсальне трактування цього терміна, що свідчить про міжсекторальний характер послуг бізнес-авіації та її належність одночасно до кількох сегментів авіаційного ринку.

Так, згідно з підходом Федеральної авіаційної адміністрації США (FAA, 2019), бізнес-авіація розглядається як використання повітряних суден загальної авіації, незалежно від типу силової установки, для забезпечення потреб підприємницької та корпоративної діяльності [1]. Такий підхід акцентує увагу насамперед на функціональному призначенні авіаційних перевезень у системі бізнес-комунікацій та управління.

У документах Європейської організації з безпеки аеронавігації (EUROCONTROL), бізнес-авіація визначається як окремий сегмент повітряного транспорту, що включає чартерні перевезення, програми часткового володіння повітряними суднами, експлуатацію корпоративних літаків, а також польоти приватних власників для реалізації ділових цілей [2]. Подібне трактування відображає складну структуру ринку бізнес-авіаційних послуг та різноманітність моделей організації авіаційної діяльності.

Міжнародна рада бізнес-авіації (ІВАС) трактує бізнес-авіацію як сектор авіаційної галузі, у межах якого підприємства використовують повітряні судна для перевезення пасажирів і вантажів з метою забезпечення власної господарської діяльності, а не для надання публічних транспортних послуг. ІВАС класифікує послуги бізнес-авіації на чотири основні сегменти: корпоративна авіація, авіація приватних власників, авіація часткового володіння повітряними суднами та комерційна бізнес-авіація [3].

Отже, сучасні підходи до визначення послуг бізнес-авіації дозволяють розглядати їх як специфічний сегмент міжнародного ринку авіаційних послуг, що поєднує ознаки загальної та комерційної авіації. Водночас бізнес-авіаційні послуги виконують важливу функцію забезпечення мобільності, оптимізації міжнародних комунікацій та підвищення ефективності управлінських процесів в умовах глобалізації економіки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження світового ринку бізнес-авіаційних послуг у науковій літературі охоплює економічні, логістичні, управлінські, інфраструктурні й технологічні аспекти

функціонування галузі. У наукових працях бізнес-авіація розглядається не лише як сегмент авіаційного транспорту, а як високотехнологічний сектор сфери послуг і важливий елемент глобальної логістичної системи в сфері мобільності бізнесу.

У роботі К. Баттона і С. Тейлора [4] підкреслюється, що авіаційні послуги є критично важливим чинником глобалізації бізнесу та міжнародної економічної інтеграції. Дослідники доводять, що розвиток послуг бізнес-авіації безпосередньо впливає на мобільність транснаціонального бізнесу, швидкість прийняття управлінських рішень та ефективність міжнародних виробничих мереж.

Окремий напрям формують дослідження сучасних процесів і тенденцій глобалізації ринку бізнес-авіації та його інтеграції у світову економіку. У праці Вілкена та ін. [5] наголошують, що бізнес-авіація стала важливим елементом сучасної системи торгівлі послугами та глобальної логістичної архітектури.

Слід зазначити, що у науковій літературі значна увага приділяється трансформації бізнес-моделей у сфері бізнес-авіаційних послуг. Зокрема, Дж. Венсвіна і Р. Лейка [6] наголошують, що сучасний ринок авіаційних послуг дедалі більше орієнтується на гнучкі моделі організації перевезень та індивідуалізацію сервісів. Подібні тенденції простежуються і в сегменті бізнес-авіації. Дослідження також стверджує, що сучасний ринок бізнес-авіації вже не обмежується моделлю володіння приватним літаком, а формується навколо комплексних сервісних рішень, включаючи чартерні послуги, часткове володіння повітряними суднами, управління повітряними суднами та послуги преміальної мобільності.

Окремим напрямом досліджень є аналіз конкурентних стратегій виробників бізнес-джетів, розвиток лізингу повітряних суден, сегмент бізнес-джетів із надвелькою дальністю польоту, які забезпечують можливість здійснення міжконтинентальних перельотів без дозаправлення та формують новий рівень мобільності міжнародного бізнесу. Зокрема, П. Генне та ін. [7] доводять, що технологічні інновації стають одним із ключових факторів формування нових ніш глобального ринку бізнес-авіації.

Також, економічні дослідження дедалі частіше пов'язують розвиток ринку послуг бізнес-авіації із цифровою трансформацією, розумними аеропортами, кібербезпекою та управлінням авіацією на основі штучного інтелекту. Так, М. Кая і А. Кучук [8] підкреслюють, що цифровізація авіаційних послуг одночасно

створює нові конкурентні переваги та генерує нові ризики, пов'язані з кібербезпекою авіаційної інфраструктури.

Після пандемії COVID-19 значна частина аналізу ринку бізнес авіаційних послуг була присвячена зміні структури попиту, зростанню приватних чартерних послуг та переорієнтації клієнтів із комерційної авіації до преміальної ділової авіації. Так, П. Суау-Санчес та ін. [9] аналізують вплив пандемії на трансформацію глобального авіаційного ринку та зазначають, що сегмент бізнес-авіації продемонстрував вищу адаптивність порівняно з традиційними авіаперевезеннями.

Українські дослідники переважно концентруються на проблемах інституційного розвитку ринку, державного регулювання, інвестиційної привабливості авіаційної галузі та інтеграції України до європейського авіаційного простору. Значна увага також приділяється модернізації інфраструктури авіапослуг та перспективам розвитку міжнародних авіаперевезень [10]. В дослідженні О. Хлопіної-Квічі [11] здійснено аналіз трендів розвитку українського ринку послуг бізнес-авіації та факторів привабливості даного виду послуг для. Авторка визначає ключові параметри оцінювання ринку: ступінь індивідуалізації польотів, гнучкість організації перевезень, економію часу та рівень задоволення клієнтів.

В роботі Т. Гаврилко і Л. Побоченко [12] значна увага приділяється аналізу питанням діяльності провідних виробників бізнес-джетів, а також динаміці попиту на послуги ділової авіації у різних регіонах світу. Автори наголошують, що бізнес-авіація є важливим сегментом глобального логістичного ринку, який забезпечує високий рівень мобільності бізнесу, сприяє міжнародній економічній інтеграції та розвитку ділових комунікацій.

Після початку повномасштабної війни в Україні у 2022 р. окрему увагу дослідники приділяють впливу закриття повітряного простору України та обмежень щодо польотів у деякі регіони країн Східної Європи на міжнародний ринок бізнес-авіаційних послуг, включаючи зростання витрат на польоти, переорієнтацію авіаційних маршрутів та вплив санкцій на операторів авіаційних послуг [13].

Слід зазначити, що в економічній літературі недостатньо уваги приділено саме комплексному аналізу якісних трансформацій у бізнес-авіації. Відтак, існує потреба в інтегрованому аналізі кількісних та якісних параметрів розвитку міжнародного ринку послуг бізнес-авіації в умовах трансформації глобальної економіки.

Метою дослідження є комплексний аналіз сучасних тенденцій, кількісних параметрів та якісних детермінант розвитку світового ринку бізнес-авіаційних послуг в умовах глобальних економічних трансформацій, визначення ролі інноваційних рішень, цифровізації та екологічних стандартів у забезпеченні ефективного функціонування індустрії ділової авіації.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети в дослідженні застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів економічного аналізу, а

саме: метод логічного узагальнення і синтезу застосовано для систематизації теоретичних концепцій, статистичного базису та аналітичних оцінок функціонування світового ринку бізнес-авіаційних послуг; системний підхід застосовано для дослідження світового ринку авіаційних бізнес-послуг як комплексної багаторівневої структури, архітектура та динаміка якої детерміновано взаємодією економічних, інституційних, технологічних та екологічних факторів; структурно-функціональний метод дозволив проаналізувати і обґрунтувати вплив цифрових інновацій і технологій штучного інтелекту на трансформацію функціональної моделі ринку авіаційних бізнес-послуг і формування нових конкурентних переваг операторів суб'єктів ринку; метод порівняльного аналізу застосовано для ідентифікації структурних і функціональних характеристик розвитку міжнародного ринку авіаційних бізнес послуг у різних регіонах світу.

Виклад основних результатів дослідження. Глобальний ринок ділової авіації традиційно виступає індикатором глобальної макроекономічної стабільності, ділової активності міжнародних компаній та динаміки розподілу світового ринку інвестицій. Проте трансформаційні шоки останніх років, зумовлені постпандемічною адаптацією, посиленням кліматичної політики та геополітичною нестабільністю, змусили індустрію докорінно перебудувати класичні операційні моделі. Сучасний етап розвитку цього сектору характеризується переходом від короткострокової волатильності до системної капіталізації преміальних сегментів даного ринку.

У географічному розрізі глобальний ринок бізнес авіації залишається чітко асиметричним. Дані спеціалізованих аналітичних видань підтверджують, що Північна Америка закріплює свої позиції як центральний хаб бізнес-авіації, охоплюючи близько 71% світового виробництва та поставок. Стрімкий розвиток приватної авіації в США зумовлений зростанням попиту на далекомагістральні перельоти, диференціацією преміальних індивідуальних опцій та розширенням послуг із організації чартерних рейсів за запитом. Водночас країни Європи утримують стабільну вторинну частку маючи 12,9% сегменту бізнес-джетів, що забезпечується західноєвропейськими корпоративними мережами. Країни Латинської Америки продемонстрували стрімке зростання ринку бізнес авіаційних послуг, збільшивши свою ринкову частку до 11% [14; 15].

У 2025 р. світовий попит на ділову авіацію збільшився на 3,8% у річному обчисленні. Це висхідна динаміка відображає суттєву контрастну амплітуду за географічними регіонами. Ключовим драйвером ринку стала Північна Америка, де зафіксовано зростання на 5,2% завдяки високим операційним показникам у сегменті надлегких літаків, який зріс на 19,4% порівняно з попереднім роком. У Європі спостерігалось більш стримане зростання (+1,9%), причому окремі національні ринки, зокрема Бельгія (+10,6%) та Франція (+6,0%), суттєво випередили середньорегіональний показник. Навпроти, африканський континент зазнав різкого операційного скорочення на -11,5%, що було

викликано падінням обсягів внутрірегіональних рейсів на 14,4%, попри динамічне відновлення локального ринку Кенії (+63% порівняно з попереднім періодом). Латинська Америка продемонструвала стабільний висхідний тренд із показником 2,7%, де абсолютним регіональним лідером стала Бразилія (+13,5%). Зрештою, Азіатсько-Тихоокеанський регіон утримав відносно стабільність із незначною корекцією у -0,9%, хоча всередині регіону спостерігалися локальні осередки високої активності, зокрема на Філіппінах, де зафіксовано стрімке зростання на +38% у річному вимірі [16].

Відповідно до аналітичного прогнозу Honeywell *Global Business Aviation Outlook* за 2025 р. [14], у межах десятирічного прогнозу (2025–2034 рр.) передбачається зростання кількості бізнес літаків приблизно на 8,5 тис у всьому світі, сукупна ринкова вартість яких сягне 283 млрд дол. США. В основі цього структурного розширення лежить прогнозований середньорічний темп зростання на рівні 3% як для поставок повітряних суден, так і для інвестицій. Такі критерії, як дальність польоту, швидкість та корисне навантаження, залишаються головними детермінантами для 82% потенційних клієнтів, тоді як структура операційних витрат є пріоритетною для 60% споживачів послуг бізнес-авіації. Такий позитивний тренд пояснюється підвищенням попиту на гнучкі та індивідуалізовані послуги, а також збільшенням чисельності приватних та корпоративних клієнтів, які шукають ефективну альтернативу регулярним комерційним авіарейсам.

Крім кількісних показників ринок бізнес авіації характеризується якісними трансформаційними процесами всередині індустрії. В сфері бізнес авіації критерій персоналізації послуги стає ключовим фактором розвитку даної сфери. Мова йде саме про надання індивідуалізованих послуг, а саме: врахування особливих побажань клієнта щодо харчування, організації ексклюзивного проживання та надання супутніх послуг. Такий підхід спрямований на забезпечення максимального рівня комфорту, конфіденційності та гнучкості. У результаті бізнес авіація позиціонується не лише як спосіб пересування, а як цілісний сервіс, орієнтований на задоволення високих потреб клієнтів [17].

Високій рівень персоналізації послуг бізнес авіації значно посилюється завдяки впровадженню технологій штучного інтелекту, які поступово трансформують даний сектор та оптимізують кожен етап обслуговування клієнтів і операційного управління. Використання алгоритмів штучного інтелекту дає змогу операторам оптимізувати маршрути польотів у режимі реального часу, що сприяє скороченню витрат і зниженню викидів [18]. Таким чином, штучний інтелект дедалі активніше інтегрується у сферу ділової авіації, поєднуючи підвищення операційної ефективності з поглибленням клієнтоорієнтованого підходу.

Однією з найбільш помітних сучасних тенденцій на ринку бізнес авіації є розвиток моделей спільного використання літаків та сервісів польотів на вимогу. Спільне використання повітряних суден, зокрема через програми часткової власності, розширює доступ до даних послуг ширшому колу клієнтів та забезпечує більш

ефективне використання ресурсів. Крім того, активно розвивається модель продажу окремих місць на приватних рейсах, коли пасажери можуть бронювати не весь літак, а лише місце на ньому, що суттєво знижує вартість подорожей та робить послуги бізнес авіації більш доступними для нових категорій споживачів [19].

Ще однією з ключових тенденцій розвитку світового ринку бізнес авіації за останнє десятиріччя є посилення екологічних стандартів та інтеграція принципів декарбонізації в діяльність авіаційних операторів. Імплементация норм Європейського зеленого курсу (*European Green Deal*) та концепції сталого розвитку виступає одним із найпотужніших інституційних драйверів, що докорінно переформатовують архітектуру світового ринку бізнес-авіаційних послуг. Традиційно орієнтована на забезпечення максимальної швидкості, конфіденційності та мобільності, індустрія бізнес авіації трансформується в результаті кліматичних змін регуляторного характеру. [20]. У відповідь на нові екологічні виклики, компанії сектору бізнес-авіації дедалі активніше впроваджують екологічно стале авіаційне паливо, системи оптимізації маршрутів польотів на основі технологій штучного інтелекту, а також стратегії скорочення вуглецевого сліду.

Водночас, екологічна трансформація галузі в контексті нових екологічних норм супроводжується низкою економічних викликів, серед яких особливо вагомими залишаються висока вартість екологічно сталого авіаційного палива та обмежені масштаби його виробництва. Незважаючи на це, сучасний ринок ділової авіації демонструє стійку тенденцію до зростання інвестицій у «зелені» авіаційні технології, оскільки екологічна відповідальність поступово перетворюється не лише на регуляторну вимогу, але й на важливий чинник конкурентоспроможності та репутаційного позиціонування міжнародних компаній бізнес-авіації [21]. Це змушує провайдерів бізнес авіаційних послуг брати на себе серйозні зобов'язання щодо масштабування використання сталого авіаційного палива та передових технологій з метою мінімізації екологічних ризиків, завдяки чому екологічна ефективність стає базовою структурною складовою для сучасних моделей розвитку бізнес-авіації.

Висновки. На основі проведеного аналізу, можна стверджувати, що світовий ринок бізнес-авіації перебуває у фазі структурної трансформації, яка характеризується одночасною стабілізацією кількісних показників попиту та суттєвими якісними змінами у його структурі. Зокрема, спостерігається зсув від класичної моделі володіння повітряними суднами до стратегії спільного використання літаків та сервісів польотів на вимогу, що відображає зростання значимості принципу ефективності використання ресурсів та оптимізації капітальних витрат.

Встановлено, що впровадження цифрових інновацій і штучного інтелекту стає ключовим детермінантом підвищення ефективності ринку бізнес авіації, зокрема через оптимізацію маршрутів, автоматизацію управління флотом та персоналізацію послуг. Це формує нову модель конкурентної переваги, в якій

технологічна адаптивність виступає визначальним фактором ринкової позиції провайдерів бізнес-авіаційних послуг.

Додатково доведено, що посилення екологічних стандартів виступає системним фактором довгострокової трансформації світового ринку бізнес-авіаційних послуг. У результаті цього, екологічна відповідність перетворюється з регуляторного обмеження на стратегічний елемент конкурентоспроможності, що інтегрується у бізнес-моделі операторів.

З огляду на вищезгадане, перспективний вектор наступних наукових пошуків доцільно спрямувати в сферу дослідження особливостей інституційної фрагментації міжнародного регулювання ринку бізнес-авіаційних послуг та її впливу на регіональний

перерозподіл попиту. Саме інституційна асиметрія безпосередньо впливає на конкурентоспроможність операторів бізнес-авіації, географічний розподіл попиту, структуру витрат та інвестиційну активність на ринку.

Декларація щодо використання інструментів штучного інтелекту. В ході підготовки статті було використано інструменти генеративного штучного інтелекту (ChatGPT-4, OpenAI, 2025) для цілей пошуку та узагальнення літератури та покращення структури/логіки статті. Жоден текст, згенерований за допомогою штучного інтелекту, не використовувався без критичного редагування. Автор несе повну відповідальність за науковість, зміст, дані, висновки та актуальний перелік джерел.

Список використаних джерел:

1. Business aviation. Federal Aviation Administration. 2019. URL: <https://nbaa.org/business-aviation/> (accessed: 17.05.2026)
2. Getting to the point: business aviation in Europe. Trends in Air Traffic. Vol. 1. European Organisation for the Safety of Air Navigation. 2006. URL: <https://www.eurocontrol.int/publication/getting-point-business-aviation-europe-2005> (accessed: 17.05.2026)
3. International Business Aviation Council. About IBAC governance. URL: <https://ibac.org/about-ibac/ibac-governance> (accessed: 15.05.2026).
4. Button K., Taylor S. International air transport and economic development. Journal of Air Transport Management. 2000. Vol. 6, No. 4. Pp. 209–222. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0969-6997\(00\)00015-6](https://doi.org/10.1016/S0969-6997(00)00015-6)
5. Wilken D., Berster P., Gelhausen M. The world market for business aviation in the context of globalization. Journal of Air Transport Studies. 2016. Vol. 7, No. 1. Pp. 1–20.
6. Wensveen J. G., Leick R. The long-haul low-cost carrier: a unique business model. Journal of Air Transport Management. 2009. Vol. 15, No. 3. Pp. 127–133. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jairtraman.2008.11.012>
7. Henne P. A., Gollnick V., Schmitt D. R. An analysis of the market environment for supersonic business jets. Aerospace Science and Technology. 2007. Vol. 11, No. 5. Pp. 442–449. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ast.2007.02.002>
8. Kaya M. Kucuk A.Y. Risk Analysis of Pilots' New Competence in the Aviation Business Environment Affected by Digitalization and Artificial Intelligence: A Systematic Literature Review. DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4966132>
9. Suau-Sanchez P., Voltes-Dorta A., Cugueró-Escofet N. An early assessment of the impact of COVID-19 on air transport: just another crisis or the end of aviation as we know it? Journal of Transport Geography. 2020. Vol. 86. Article 102749. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2020.102749>
10. Ареф'єва О. В., Сімкова Т. О., Жураківський В. О. (2022). Стратегічний розвиток авіатранспортних підприємств в конкурентних умовах. Економіка та суспільство, Вип. 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-101>
11. Хлопіна-Квіч, О. І. (2013). Дослідження ринку послугділової авіації. Technology Audit and Production Reserves, Вип. 1(3(9), С. 53–55. DOI: <https://doi.org/10.15587/2312-8372.2013.12261>
12. Гаврилко Т. О., Побоченко Л. М. Масштаби розвитку та структура світового ринку бізнес-авіації в умовах глобальних трансформацій. Актуальні проблеми економіки. 2015. No. 7(169). С. 65–71.
13. Akbarlı A., Öndeş E. B., Gezer D., Açık B. The impact of the Ukraine-Russia conflict on the aviation sector: February-May 2022. Journal of Aviation. 2022. Vol. 6, No. 3. Pp. 346–354. DOI: <https://doi.org/10.30518/jav.1125560>
14. 2025 Global business aviation outlook. Honeywell Aerospace Technologies. 2025. URL: <https://aerospace.honeywell.com/us/en/about-us/media-center/press-release/2025/10/honeywell-forecasts-strong-long-term-growth-for-business-aviation> (accessed: 19.05.2026)
15. General aviation aircraft shipment and billing report: 2025 year-end report. General Aviation Manufacturers Association. 2026. URL: <https://gama.aero/facts-and-statistics/quarterly-shipment-and-billing-reports/> (accessed: 24.05.2026)
16. Business jet market size, share & trends analysis report 2024–2032. Global Market Insights. URL: <https://www.gminsights.com/industry-analysis/business-jet-market> (accessed: 28.05.2026)
17. Inside the exclusive world of private jet travel boom. Business Insider. 2026. URL: <https://www.businessinsider.com/inside-private-jet-travel-boom-2026-5> (accessed: 18.05.2026)
18. Mgbachi V. AI in business aviation route optimization: reducing fuel consumption and environmental impact. Journal of Business and Strategic Management. 2024. Vol. 9, No. 3. DOI: <https://doi.org/10.47941/jbsm.2284>
19. Fractional ownership and charter are making private aviation more accessible. Aircraft Performance Group.

2025. URL: <https://flyapg.com/blog/fractional-ownership-charter-private-aviation-growth> (accessed: 25.05.2026)

20. Gössling S., Humpe A., Leitão J. Private aviation is making a growing contribution to climate change. *Communications Earth & Environment*. 2024. Vol. 5. DOI: <https://doi.org/10.1038/s43247-024-01775-z>
21. Baumeister S., Krstić Simić T., Ganić E. Emissions reduction potentials in business aviation with electric aircraft. *Transportation Research Part D: Transport and Environment*. 2024. Vol. 136. Article 104415. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.trd.2024.104415>

References:

1. Federal Aviation Administration. (2019). Business aviation. <https://nbaa.org/business-aviation/>
2. European Organisation for the Safety of Air Navigation. (2006). Getting to the point: Business aviation in Europe. *Trends in Air Traffic*, (1). <https://www.eurocontrol.int/publication/getting-point-business-aviation-europe-2005>
3. International Business Aviation Council. (n.d.). About IBAC governance. <https://ibac.org/about-ibac/ibac-governance>
4. Button, K., & Taylor, S. (2000). International air transport and economic development. *Journal of Air Transport Management*, 6(4), 209–222. [https://doi.org/10.1016/S0969-6997\(00\)00015-6](https://doi.org/10.1016/S0969-6997(00)00015-6)
5. Wilken, D., Berster, P., & Gelhausen, M. (2016). The world market for business aviation in the context of globalization. *Journal of Air Transport Studies*, 7(1), 1–20.
6. Wensveen, J. G., & Leick, R. (2009). The long-haul low-cost carrier: A unique business model. *Journal of Air Transport Management*, 15(3), 127–133. <https://doi.org/10.1016/j.jairtraman.2008.11.012>
7. Henne, P. A., Gollnick, V., & Schmitt, D. R. (2007). An analysis of the market environment for supersonic business jets. *Aerospace Science and Technology*, 11(5), 442–449. <https://doi.org/10.1016/j.ast.2007.02.002>
8. Kaya, M. & Kucuk, A.Y. Risk Analysis of Pilots' New Competence in the Aviation Business Environment Affected by Digitalization and Artificial Intelligence: A Systematic Literature Review. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4966132>
9. Suau-Sanchez, P., Voltés-Dorta, A., & Cugueró-Escofet, N. (2020). An early assessment of the impact of COVID-19 on air transport: Just another crisis or the end of aviation as we know it? *Journal of Transport Geography*, (86), Article 102749. <https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2020.102749>
10. Arefieva, O. V., Simkova, T. O., & Zhurakivskyi, V. O. (2022). Stratehichniy rozvytok aviatransportnykh pidpriemstv v konkurentnykh umovakh [Strategic development of air transport enterprises in competitive conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo - Economy and Society*, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-101> [in Ukrainian]
11. Khlopina-Kvich, O. (2013). Research of the business aviation market services. *Technology Audit and Production Reserves*, 1(3(9)), 53–55. <https://doi.org/10.15587/2312-8372.2013.12261> [in Ukrainian]
12. Havrylko, T. O., & Pobochenko, L. M. (2015). Mashtaby rozvytku ta struktura svitovoho rynku biznes-aviatsii v umovakh hlobalnykh transformatsii [The scale of development and structure of the global business aviation market under conditions of global transformations]. *Aktualni Problemy Ekonomiky*, 7(169), 65–71. [in Ukrainian].
13. Akbarlı, A., Öndeş, E. B., Gezer, D., & Açıkel, B. (2022). The impact of the Ukraine-Russia conflict on the aviation sector: February–May 2022. *Journal of Aviation*, 6(3), 346–354. <https://doi.org/10.30518/jav.1125560>
14. Honeywell Aerospace Technologies. (2025). 2025 global business aviation outlook. <https://aerospace.honeywell.com/us/en/about-us/media-center/press-release/2025/10/honeywell-forecasts-strong-long-term-growth-for-business-aviation>
15. General Aviation Manufacturers Association. (2026). General aviation aircraft shipment and billing report: 2025 year-end report. <https://gama.aero/facts-and-statistics/quarterly-shipment-and-billing-reports/>
16. Global Market Insights. (n.d.). Business jet market size, share & trends analysis report 2024–2032. <https://www.gminsights.com/industry-analysis/business-jet-market>
17. Business Insider. (2026). Inside the exclusive world of private jet travel boom. <https://www.businessinsider.com/inside-private-jet-travel-boom-2026-5>
18. Mgbachi, V. (2024). AI in business aviation route optimization: Reducing fuel consumption and environmental impact. *Journal of Business and Strategic Management*, 9(3). <https://doi.org/10.47941/jbsm.2284>
19. Aircraft Performance Group. (2025). Fractional ownership and charter are making private aviation more accessible. <https://flyapg.com/blog/fractional-ownership-charter-private-aviation-growth>
20. Gössling, S., Humpe, A., & Leitão, J. (2024). Private aviation is making a growing contribution to climate change. *Communications Earth & Environment*, (5). <https://doi.org/10.1038/s43247-024-01775-z>
21. Baumeister, S., Krstić Simić, T., & Ganić, E. (2024). Emissions reduction potentials in business aviation with electric aircraft. *Transportation Research Part D: Transport and Environment*, (136), Article 104415. <https://doi.org/10.1016/j.trd.2024.104415>

Дата надходження статті: 30.04.2026 р.

Дата прийняття статті до друку: 25.05.2026 р.

Дата публікації (оприлюднення) статті: 12.06.2026 р.

Стаття поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License International CC-BY.